

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	22. XII 2017. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-3/17-5
VEZA:	
EPA:	330 XXVI
SKRAĆENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Ivanu Brajoviću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažemo da se zakon donese po skraćenom postupku iz razloga koji su sadržani u obrazloženju.

U Podgorici,
22. decembar 2017. godine

POSLANICI:

Marta Šćepanović,

Prof. dr Miodrag Vuković,

Dr Predrag Sekulić,

Genci Nimanbegu,

Mičo Orlandić,

Željko Aprcović,

Miloš Nikolić,

Danijel Živković,

Jovanka Laličić,

Handwritten signatures of the listed members of the Parliament of Montenegro, including Marta Šćepanović, Prof. dr Miodrag Vuković, Dr Predrag Sekulić, Genci Nimanbegu, Mičo Orlandić, Željko Aprcović, Miloš Nikolić, Danijel Živković, and Jovanka Laličić.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA

Član 1

U Zakonu o izboru odbornika i poslanika („Službeni list RCG”, br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i „Službeni list CG”, br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16 i 60/17) u članu 4 stav 1 riječi: „odnosno grupe građana (izborna lista grupe građana)” zamjenjuju se riječima: „odnosno grupe birača (izborna lista grupe birača)”.

Član 2

Poslije člana 5 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 5a

Izborna kampanja, u smislu ovog zakona, počinje 30 dana prije dana održavanja izbora, a završava se 24 časa prije dana održavanja izbora.”.

Član 3

U članu 20 stav 2 riječi: „izbornih komisija” zamjenjuju se riječima: „organa za sprovođenje izbora”.

Član 4

U članu 22 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Članovi organa za sprovođenje izbora i druga lica koja prate rad organa za sprovođenje izbora dužni su da potpišu izjavu o prihvatanju Etičkog kodeksa organa za sprovođenje izbora.”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 5

U članu 25 st. 4 i 7 riječi: „parlamentarne opozicije” zamjenjuju se riječima: „opozicije u skupštini opštine”.

Član 6

U članu 26 stav 5 riječi: „učeštvuju u radu i punovažno odlučuju” zamjenjuju se riječima: „imaju pravo da učeštvuju u radu, bez prava odlučivanja.”.

Član 7

U članu 31 stav 4 riječi: „učestvuju u radu i punovažno odlučuju” zamjenjuju se riječima: „imaju pravo da učestvuju u radu, bez prava odlučivanja.”.

Član 8

U članu 32 stav 1 poslije tačke 15a dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„15b) donosi Etički kodeks organa za sprovođenje izbora;

15c) donosi godišnji plan rada; ”.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Državna izborna komisija ima svoj web portal na kojem, u roku od 48 časova, objavljuje sve akte i podatke od značaja za sprovođenje izbora, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu. Web portal Državne izborne komisije sadrži podportale opštinskih izbornih komisija.”.

Član 9

Član 33 mijenja se i glasi:

„Državna izborna komisija će preuzeti nadležnost opštinske izborne komisije u slučaju da ista nije imenovana od strane skupštine opštine ili ne vrši svoje obaveze u odnosu na izbor poslanika, odnosno odbornika u skladu sa ovim zakonom.”.

Član 10

U članu 33a stav 2 riječi: „odbor Skupštine nadležan za administrativna pitanja” zamjenjuju se riječima: „radno tijelo Skupštine nadležno za izbor i imenovanja”.

Član 11

U članu 34 stav 3 riječi: „nadležnog radnog tijela Skupštine” zamjenjuju se riječima: „radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja”.

Član 12

U članu 36 stav 4 riječi: „učestvuje u radu i punovažno odlučuje” zamjenjuju se riječima: „ima pravo da učestvuje u radu, bez prava odlučivanja.”.

Član 13

U članu 39a stav 2 mijenja se i glasi:

„Na izbornoj listi među svaka tri kandidata prema redosljedu na listi (prva tri mjesta, druga tri mjesta i tako do kraja liste) mora biti najmanje po jedan kandidat pripadnik manje zastupljenog pola.”.

Član 14

U članu 42 stav 3 riječi: „grupe građana” zamjenjuju se riječima: „grupe birača”.

Član 15

Član 44 mijenja se i glasi:

„Birač može, svojim potpisom, podržati jednu ili više izbornih lista za izbor odbornika, odnosno jednu ili više izbornih lista za izbor poslanika.”.

Član 16

U članu 50 stav 1 riječi: „od dana potvrđivanja izborne liste do završetka izborne propagande (u daljem tekstu: izborna kampanja)” zamjenjuju se riječima: „u vrijeme izborne kampanje”.

Član 17

U članu 68b st. 3 i 5 riječi: „glasački kupon” u različitom padežu zamjenjuje se riječima: „kontrolni kupon” u odgovarajućem padežu.

Član 18

U članu 69 stav 7 druga rečenica mijenja se i glasi:

„U slučaju raspuštanja biračkog odbora imenuje se novi, a glasanje se na tom biračkom mjestu ponavlja.”.

Član 19

U članu 69a stav 2 riječi: „birački odbor se raspušta, a glasanje se na tom biračkom mjestu ponavlja” zamjenjuju se riječima: „birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje se na tom biračkom mjestu ponavlja”.

Član 20

U članu 70 stav 3 poslije riječi: „raspušta i” dodaju se riječi: „imenuje novi, a”.

Član 21

U članu 80 stav 1 riječ „biometrijskom” briše se.

Član 22

U članu 89 stav 3 poslije riječi: „koji se pečati” dodaju se zarez i riječi: „i utvrđuje broj odštampanih odrezaka-potvrda i stavlja ih u poseban omot koji se pečati”.

U stavu 8 poslije riječi: „izbornu listu glasalo” veznik „i” zamjenjuje se zarezom a poslije riječi: „jedne izborne liste” dodaju se zarez i riječi: „listić na kome je dopisan naziv izborne liste ili potpisani glasački listić”.

Član 23

U članu 93 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Opštinska izborna komisija ukupan broj glasova iz stava 1 ovog člana utvrđuje zbrajanjem rezultata glasanja sadržanih u zapisnicima o radu biračkih odbora, a Državna izborna komisija zbrajanjem rezultata glasanja sadržanih u izvještajima opštinskih izbornih komisija i rezultata glasanja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Opštinska izborna komisija za izbor odbornika, a Državna izborna komisija za izbor poslanika dužne su da podatke iz stava 1 ovog člana tabelarno prikažu po svakom biračkom mjestu i javno objave.”.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 24

U članu 94 stav 5 riječi: „grupa građana” zamjenjuju se riječima: „grupa birača”.

Član 25

U članu 109 stav 1 riječi: „u roku od 24 časa” zamjenjuju se riječima: „u roku od 48 časova”.

Član 26

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 1 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje.

Predmet ovog zakona je uređivanje (propisivanje) načina i postupka ostvarivanja biračkog prava, kao jednog od osnovnih — temeljnih političkih prava i sloboda.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U Skupštini Crne Gore obrazovana je Radna grupa sa zadatkom da analizira primjenu izbornog zakonodavstva i na osnovu Konačnog izvještaja Posmatračke misije OSCE/ODIHR povodom održanih parlamentarnih izbora 16. oktobra 2016. godine, razmotri i predloži način implementacije preporuka iz navedenog izvještaja.

Članovi Radne grupe su, na početku svoga rada, razmotrili sve preporuke koje su sadržane u Konačnom izvještaju Posmatračke misije OSCE/ODIHR povodom održanih parlamentarnih izbora 16. oktobra 2016. godine. S tim u vezi, prepoznata je zakonska regulativa koju treba mijenjati, odnosno institucije koje su nadležne za njihovu implementaciju i u skladu sa tim usvojen je Akcioni plan za implementaciju navedenih preporuka.

U Konačnom izvještaju Posmatračke misije OSCE/ODIHR povodom održanih parlamentarnih izbora 16. oktobra 2016. godine, sadržan je značajan broj preporuka za čiju implementaciju, kako je to Radna grupa prepoznala u svom Akcionom planu, je potrebno izmijeniti Zakon o izboru odbornika i poslanika.

S tim u vezi, članovi Radne grupe održali su konsultativni sastanak sa predstavnicima Državne izborne komisije, odnosno predsjednikom i članovima Komisije, kako bi u razgovoru sa njima razmotrili sve preporuke i usaglasili na koji način je moguće iste i realizovati. Imajući u vidu da se navedene preporuke, u značajnoj mjeri, odnose na Državnu izbornu komisiju, u konsultacijama sa njenim predstavnicima je usaglašeno da se pojedine preporuke implementiraju kroz izmjene Zakona, a pojedine kroz podzakonske akte.

Radna grupa je, tokom svog rada, konsultovala i predstavnike pojedinih nevladinih organizacija koje su dostavile predloge u cilju unaprjeđenja izbornog zakonodavstva, a posebno treba istaći konsultacije koje su članovi Radne grupe imali sa predstavnicama Ženske političke mreže.

Imajući u vidu da je odlukom Ustavnog suda Crne Gore ukinuta odredba u Zakonu o izboru odbornika i poslanika da je opštinska izborna komisija dužna da, prilikom određivanja biračkog mjesta, vodi računa da olakša pristup biračkom mjestu licima sa invaliditetom, Radna grupa je razmotrila i mogući način rješavanja i ovog pitanja. Uz prethodne konsultacije sa nevladinom organizacijom Udruženje mladih sa hendikepom

Crne Gore, i razmatranjem predloga koje je ova organizacija dostavila, Radna grupa je ipak ocijenila da je ovo pitanje moguće riješiti kroz donošenje podzakonskog akta Državne izborne komisije, a ne kroz izmjene Zakona jer bi se opet mogla dovesti u pitanje ustavnost takvog rješenja. Članovi Radne grupe će inicirati kod Državne izborne komisije da se opredijele odgovarajuća sredstva za rješavanje ovog pitanja.

III. OBJAŠNENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 4 stav 1 Zakona. Predloženom izmjenom se vrši terminološko usklađivanje pojmova koji se koriste u Zakonu.

Članom 2 Predloga zakona predloženo je da se poslije člana 5 doda novi član Zakona. Novim članom 5a se uređuje kada počinje i kada se završava izborna kampanja, što ovim zakonom nije bilo uređeno. Predloženo je da izborna kampanja, u smislu ovog zakona, počinje 30 dana prije dana održavanja izbora, a završava se 24 časa prije dana održavanja izbora.

Članom 3 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 20 stav 2 Zakona. Predloženo je da, umjesto važećeg zakonskog rješenja da kandidat na izbornim listama ne može biti u sastavu izbornih komisija, kandidat na izbornim listama ne može biti u sastavu organa za sprovođenje izbora. Odnosno, da se pored izbornih komisija obuhvate i birački odbori, što sve čini organe za sprovođenje izbora.

Članom 4 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 22 Zakona, odnosno da se propiše nova odredba. Predloženo je da su članovi organa za sprovođenje izbora i druga lica koja prate rad organa za sprovođenje izbora dužni da potpišu izjavu o prihvatanju Etičkog kodeksa organa za sprovođenje izbora.

Članom 5 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 25 Zakona. Izmjenama u članu 25 st. 4 i 7 predloženo je da se umjesto pojma „parlamentarna opozicija” zamijeni sa adekvatnijim pojmom „opozicija u skupštini opštine”.

Članom 6 i 7 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 26, odnosno u članu 31 Zakona. Predloženim izmjenama se daje pravo opunomoćenim predstavnicima podnosilaca izbornih lista da učestvuju u radu opštinskih, odnosno Državne izborne komisije, ali ne i pravo da odlučuju.

Članom 8 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 32 Zakona. Ovim članom Zakona o izboru odbornika i poslanika, u stavu 1, definisane su nadležnosti Državne izborne komisije. Predloženo je da se u nadležnost Državne izborne komisije, kroz dodatne dvije tačke, propiše da je nadležna da donosi Etički kodeks organa za sprovođenje izbora i da donosi godišnji plan rada.

Predloženo je da Državna izborna komisija, u cilju dodatnog unaprjeđenja javnosti rada, na svom web portalu, u roku od 48 časova, objavljuje sve akte i podatke od

značaja za sprovođenje izbora, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu. Takođe, web portal Državne izborne komisije sadržaće podportale opštinskih izbornih komisija, i na taj način će se stvoriti mogućnost da se sa jednog mjesta prati izborni proces na svim nivoima.

Članom 9 Predloga zakona predložena je izmjena člana 33 Zakona. Važećim rješenjem u članu 33 Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano je da će Državna izborna komisija preuzeti nadležnost opštinske izborne komisije u slučaju da ova ne vrši svoje obaveze u odnosu na izbor poslanika. Međutim, Zakonom nije uređen postupak u slučaju kada nema (nije imenovana) opštinska izborne komisije ili ista ne izvršava Zakonom utvrđene nadležnosti za izbor odbornika u skupštinu opštine. Iz tog razloga je predloženo cjelovito rješenje da će Državna izborna komisija preuzeti nadležnost opštinske izborne komisije u slučaju da ista nije imenovana od strane skupštine opštine ili ne vrši svoje obaveze u odnosu na izbor poslanika, odnosno odbornika u skladu sa ovim zakonom.

Čl. 10 i 11 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 33a, odnosno u članu 34 Zakona. Predloženim izmjenama se vrši terminološko usklađivanje pojmova koji se koriste u Zakonu, odnosno predlaže da se koristi jedinstven pojam u odnosu na nadležno radno tijelo Skupštine.

Članom 12 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 36 Zakona. Predloženom izmjenom, kao što je već obrazloženo za čl. 6 i 7 Nacrta zakona u odnosu na izborne komisije, opunomoćenom predstavniku podnosioca izborne liste se daje pravo da učestvuju u radu proširenog sastava biračkog odbora, ali ne i pravo da odlučuje.

Članom 13 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 39a Zakona. Predloženom izmjenom se ide u pravcu dodatne afirmacije manje zastupljenog pola u izbornom zakonodavstvu i parlamentarizmu, odnosno predloženo je da, umjesto važećeg zakonskog rješenja da na izbornoj listi među svaka četiri kandidata prema redosljedu na listi mora biti najmanje po jedan kandidat pripadnik manje zastupljenog pola, sada taj kandidat treba da bude među svaka tri kandidata. Na ovaj način se procentualno povećava učešće manje zastupljenog pola u skupštinama, kako na lokalnom tako i na državnom nivou.

Članom 14 i 24 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 42 Zakona. Predloženom izmjenom se vrši terminološko usklađivanje pojmova koji se koriste u Zakonu.

Članom 15 Predloga zakona predložena je izmjena člana 44 Zakona. Predloženom izmjenom se biraču daje mogućnost da svojim potpisom podrži jednu ili više izbornih lista za izbor odbornika, odnosno poslanika. Na taj način se ide u pravcu jačanja političkog pluralizma. Važećim zakonskim rješenjem birač je svojim potpisom mogao podržati samo jednu izbornu listu.

Članom 16 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 50 Zakona. Predložena izmjena je neophodna kako bi se izvršilo usklađivanje sa rješenjem koje je sadržano u

novom članu 5a. Novim članom Zakona se definiše kada počinje i kada se završava izborna kampanja.

Članom 17 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 68b Zakona. Predloženom izmjenom se vrši terminološko usklađivanje pojmova koji se koriste u Zakonu.

Čl. 18, 19 i 20 Predloga zakona predložene su izmjene u članu 69, 69a i 70 Zakona. Predloženim izmjenama se, pored važećeg rješenja koje je propisivalo obavezu da se u slučaju raspuštanja biračkog odbora glasanje na tom biračkom mjestu ponovi, uvodi i dodatna obaveza da se u tom slučaju imenuje i novi birački odbor.

Članom 21 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 80 Zakona. Predloženom izmjenom se vrši terminološko usklađivanje pojmova koji se koriste u Zakonu.

Članom 22 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 89 Zakona. Ovim članom Zakona o izboru odbornika i poslanika nije propisano da se u postupku utvrđivanja rezultata izbora utvrđuje broj odštampanih odrezaka-potvrda, što čini neprimjenjivim stav 9 ovog člana (tj. bez utvrđivanja njihovog broja nije moguće utvrditi da li je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja potpisanih odrezaka i potpisanih kupona), a što je razlog za raspuštanje biračkog odbora i imenovanje novog, i ponavljanje glasanja na tom biračkom mjestu. Takođe, svi slučajevi kada se glasački listić smatra nevažećim nijesu obuhvaćeni, imajući u vidu rješenje iz Zakona o izboru Predsjednika Crne Gore, kao i praksu koju je, u konkretnom slučaju, primjenjivala Državna izborna komisija. Iz navedenih razloga predložene su i odgovarajuće izmjene.

Članom 23 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 93 Zakona. Predloženom izmjenom se preciznije uređuje način na koji Državna izborna komisija utvrđuje rezultate izbora za poslanike (zbrajanjem rezultata glasanja sadržanih u izvještajima opštinskih izbornih komisija i rezultata glasanja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija), odnosno na koji način opštinska izborna komisija utvrđuje rezultate izbora za odbornike (zbrajanjem rezultata glasanja sadržanih u zapisnicima o radu biračkih odbora).

Takođe, predloženo je da su, u cilju transparentnosti i važnosti ukupnog izbornog procesa, opštinska izborna komisija za izbor odbornika, a Državna izborna komisija za izbor poslanika dužne da podatke o broju glasova koje je dobila svaka izborna lista, odnosno broju mandata tabelarno prikažu po svakom biračkom mjestu i javno objave.

Članom 25 Predloga zakona predložena je izmjena u članu 109 stav 1 Zakona. Predloženom izmjenom se nadležnoj izbornoj komisiji povećava rok da donose rješenje, sa 24 na 48 časova, od časa prijema prigovora i dostavi podnosiocu prigovora.

Članom 26 Predloga zakona propisano je stupanje zakona na snagu, odnosno da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”. Predložen

je izuzetak za stupanje na snagu iz razloga što predstoji raspisivanje i održavanje izbora za izbor Predsjednika Crne Gore i izbori u više opština u Crnoj Gori.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje zakona po skraćenom postupku zasnivaju se na neophodnosti implementacije preporuka iz Konačnog izvještaja Posmatračke misije OSCE/ODIHR povodom održanih parlamentarnih izbora 16. oktobra 2016. godine, što je ujedno bio i ključni zadatak Radne grupe koja je radila na pripremi Predloga zakona. Takođe, potreba da se zakon donese po skraćenom postupku zasniva se i na činjenici da predstoji raspisivanje izbora za Predsjednika Crne Gore i raspisivanje i održavanje izbora u više opština u Crnoj Gori.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.